

DEBRECZENI HIRLAP

Előfizetési árak: Egész évre 10 frt., félévre 5 frt., negyedévre 2 frt 50 kr., egy óra 1 frt.

Megjelenik mindennap, vasárnap kivételével.

A szerkesztésért felelős

Kutas Imre

Kiadó: Laptulajdonos.

Szerkesztőség: Nagy-Várud-utca 2087. sz. Gáll-ház (emelet).
Kiadóhivatal: Nagy-Várud-utca 2087. sz. Gáll-ház (földszint).
Hirdetések a legmérszelebbebb árszámítás mellett vétetnek.

Egyes szám 4 kr.

A helyzethez.

Debreczen, április 28.

A Kinában és Kuba szigetén folyó dolgok fejlődése most csak másodrendű fontossággal bír, mert a monarchia belsejében történő események veszik igénybe a politikai tényezők figyelmét. Az európai hatalmak kínai versenyében Ausztria-Magyarország politikáját nem vezeti közvetlen érdekek és Kuba függetlenségi nyilatkozata is csak annyiban bír reánk nézve érdekel, amennyiben a két uralkodó család közt létező rokoni kötelék indít arra bennünket. Annál teljesebben igénybe veszi a közérdeklődést a belső helyzet fejlődése, és különösen a kilátások, melyek abból a kiegyezésre származnak.

És itt is csak egy-két olyan esemény történt legújabbban, melyek a dolgok folyására befolyást gyakorolhatnak és reméljük, fognak is, mert mindegyikük békés tüneteket nyújt elénk és kísérletet a gyors egyetértés utjának egyengetésére.

Mint az utolsó napok páratlanul fontosabb eseménye áll előttünk gróf Thun osztrák miniszterelnök beszéde, melyet a birodalmi tanács szerdai ülésében mondott a nyelvkérdésben. Alig csillapodott le az izgatottság, melyet a birodalmi tanács ama határozata okozott, hogy Badenit volt miniszterelnök vád alá helyezési ügye parlamenti bizottsághoz utasították és alig hangzott el a németek féktelen örömszaja, máris felemelkedett gróf Thun, hogy kor-

mány-nyilatkozatot tegyen, mely alkalmasnak látszik a parlamenti tárgyalások nyugodt menetét biztosítani.

Vagy 19 kiegyezési javaslat és 9 sürgősségi indítvány, — ezek a nyelvkérdés rendezése végett parlamenti bizottság kiküldését sürgetik, — fekszik a birodalmi tanács előtt. A delegációk miatt utolsó ülését a nyári szünet előtt május 5-én tartja a birodalmi tanács és a kilencz sürgősségi indítványhoz egyelőre 54 szónok iratta fel magát. Ez nem jelent egyebet, mint hogy a kiegyezési javaslatok hosszú időre ki vannak zárva a vitából és hogy azok rendes parlamenti tárgyalása lehetetlen.

Gróf Thun említett beszéde a sürgősségi indítványoknak a kormány ellen irányuló célzatát elvette az által, hogy ő is parlamenti bizottság kiküldése mellett nyilatkozott, melynek feladata lenne megállapítani az elveket, melyek szerint a nyelvkérdések, mert több van és minden koron tartományoknak van legalább egy, törvény által rendezendőkné lennének. — E beszédre a birodalmi tanácsnak csak egy válasza lehet és ennek parlamenti bizottság kiküldésének és a kiegyezési javaslatok első olvasásában való elfogadásának kellene lenni. Ezt május 5-ig el lehetne végezni a pártállás legnyomatékosabb hangsúlyozása mellett. Ha így lenne, akkor a bizottságok a delegációk üléséhez is tárgyalhatnának és a mi fő Magyarország is munkához láthatna.

Magyarországon egyelőre még a bizott-

ságok sem tárgyalhatnak, mert nem akarnak hiába való munkát végezni. A magyar kvóta bizottság üzenete sok tekintetben békitőleg és előzékenyen hangzik. Lehet, hogy e kérdésben nem merülnek fel nagy nehézségek, mert itt számok beszélnek, nem szenvedélyek.

Ausztriának most és épen most, a tizenkettedik órában be kell bizonyítania, hogy akarja a kiegyezési tárgyalások befejezését. Ha fel tud emelkedni a birodalmi tanács a helyzet e magaslatára, akkor eltűnhetnek a nehézségek; melyek e mű elé tornyosulnak; ha nem akkor megfontolás alá lehetne venni egy második provizórium eshetőségét, csakhogy ez a második provizórium a vég kezdetét jelentené.

Nem szabad feledni a nehézségeket, melyek a magyar országgyűlésen gördülnek egy második provizórium ele, melynek a magyar országgyűlést csak egy esetben lehetne megnyerni: ha azt határozottan az önálló vámterület felállítására céljából kérnék.

Ezt jól megjegyezhetnék maguknak Ausztriában, mert ott nagyobb érdek a közös vámterület, mint Magyarországon és a vámkorlátokat gyorsabban felállítják, mintsem eltávolítják.

Turóc vármegye új főispánja. A hivatalos lap mai száma a következő két királyi kéziratot közli:

Magyar belügyminiszterem előterjesztésére Justh Kálmán Turóc vármegye főis-

A DEBRECZENI HIRLAP TÁRCZÁJA

Boldog emberek között.

Irta: Liptal Károly.

Ma egy hete, vasárnap este unalomtól űzve ödöngtem az utcán. Cél nélkül ténfergem erre, arra és a leghatározottabb splinnyomása alatt futottam magam elől minden-hova-semmerre.

Egy villanyos lámpa alatt amint épen az járt az eszemben, hogy nem jobb volna-e hazamenni és kialudni a splinemet, elhaladt előttem egy házaspár. Én legalább házaspárnak néztem őket, mert kar-karba, bizalmasan suttogva haladtak el előttem és olyan kedvem szerint összeillettek.

Tudom, hogy a suttogás, karöltve-járás, meg az összeállítás nem mindig a házasság velejárái, de nekem épen úgy volt kedvemre, hogy férj és feleségnek néztem az előttem elhaladókat, hát annak is néztem.

Ahogy elhaladtak ott a villany-lámpa alatt, egy-két szavukat is hallhattam.

A férfi, — aki meglegedetten szivta vizsináját, mosolyogva szólott az asszonykájához:

— Jó lesz anyuskám?

Az asszonyka pedig önkénytelen kegyetlenséggel hátra szegte a fejét, mélyen ragyogóan belenézett az ura szeméibe, — mint aki nagyon megörült valaminek, — aztán még jobban beléfontódva az ura karjába s így felelt:

— Jó édes. Menjük hát oda.

Mindez alig tartott egy pillanatig és a következő perczben mégis azon vettem magam észre, — hogy nem hazafelé tartok, se nem állok tovább a villanyos lámpa alatt, — hanem nyomon követem azt az egymáshoz számoló párt, amelyet ott az utcasarkon pillantottam meg.

Ugy mentem utánuk, mintha az árnyékuk lettem volna. Közben volt időm megfigyelni mindkettőjüket.

A ruházatuk után ítélve, a szerényebb hivatalnokai osztályból lehettek. Egy tekintet a férfi kabátjára és az asszonyka divatmult kalapjára meggyőzhetett arról, hogy aligha tévedek, ha szerény jövedelmű házaspárnak néztem az előttem járókat.

— A szegény jövedelemhez pedig egy kis költői szabadsággal bátran hozzá tehettem a „hivatalnokot” is, hiszen közeleső fogalmak.

Nem tudnák róla számot adni, hogy mi-

ért is mentem azon az unalmas estén az után az ismeretlen házaspár után, de a homályos sejtelem azt sugta, — hogyha követem őket megszabadulok — legalább egy estére — a splintől.

Követtem hát három négy lépés távolban az én ismeretleneimet és mert azok olyan irigy létszeméltőan simultak egymáshoz, elnéztem őket, mint ahogy szivemen nézem az idegen galambokat is, — mikor az ablakpárkányra szállnak, — hogy összedörzsöljék a csőrüket.

Mentünk, mendegéltünk; ők elől, én meg utánuk; ők nevetgélve, beszélgetve, én meg mogorván, szótlánul.

Végre megálltak egy belvárosi söresarnok előtt.

A férj szólott:

— Ide:

Az asszonyka pedig szinte kérve azt felelte, hogy:

— Ide.

Bementek.

Utánuk mentem, most már éreztem, — hogy célja van az én kémkedésemnek. Éreztem, hogy most én be fogom magam ójtani azoknak az egyszerű, igénytelen embereknek a boldogságával.

pánját ezen állásától saját kérelmére felmentém, ijt. J u s t h György országgyűlési képviselőt Turóc vármegye főispánjává ki-nevezem.

Kelt Bécsben, 1898. évi április hó 19-én.

Ferencz József, s. k.

Perczel Dezső, s. k.

A Személyem körüli magyar miniszterium ideiglenes vezetésével megbízott magyar miniszterelnököm előterjesztése folytán Justh Kálmán Turóc vármegye főispánjának, ezen állásától saját kérelmére lett felmentése alkalmából, ezen minőségében teljesített buzgó szolgálatai elismerésül, Lipót rendem lovag keresztjét díjmentesen adományozom.

Kelt Bécsben, 1898. évi április hó 19-én.

Ferencz József, s. k.

Báró Bánffy s. k.

Országgyűlés.

Budapest, április 28.

— Nem lesz nyári vakáció! rémitgetik egymás a honatyák.

— Miért? kérdik megszeppenve a nainobbak.

— A kongruát fogjuk tárgyalni! hangzik a válasz.

Valóban úgy látszik, a spanyol-amerikai háborúnak hamarabb vége lesz, mint a kongrua vitának.

Madarász Imrének, Jagics Józsefnek, maguknak van annyi módosításuk, hogy kitelnék belőlük még két újabb javaslat.

Már pedig ezeket a módosításokat meg kell indokolni, hogy megértse őket a Ház, még pedig igen terjedelmesen meg kell indokolni.

A mit meg is cselekesznek a Jagics-Madarászék.

A Ház pedig — unja magát.

Wlassics fekete táskája se bírja már tovább és széles ásitásra nyitja szót sárgaréz-pántos száját.

Katonazene játszott a füstös helyiségben és annyi volt benne e nép, hogy alig kapunk benne helyet: az a házaspár meg én. Ők valami ismerősök asztalánál ültek le, nekem meg velük szemben egy másik asztalnál szorított helyet a vendéglős.

Egy pohár sör mellett megfigyelhettem őket.

A férj udvariasan lesegítette asszonykájáról a felöltőjét, aztán a magáét is szegre akasztva, fölcsinálta a haját és leült a felesége mellé.

Egyik pinczér étlapot hozott és most nekiállott az a két ember, hogy kiválaszsa magának a legjobb falatot.

Csak hogy a férj és feleség (ha ilyen sorsban vannak) kétféleképpen nézik az étlapot. A férj az ételek között válogat, az asszony — az árak között.

Végre megegyeztek.

A férj rántott csirkét rendelt uborkával.

Az asszonyka nagyot nyelt, nekiperült és miközben ragadtatással szorította meg ura kezét, — úgy érzett arra az emberre, mint Du Barry asszony IV. Lajosra, mikor neki ajánlódta azt a bizonyos történelmi nevezetességű nyakéket.

A katonazene egy közismert keringőt játszott ehez a jelenethez: a boldogság rántott csirkéjéhez.

A férj meglegedetten dobolt az asztalon, az asszonyka pedig ajkai körül a boldogság mosolyával ütemszerint bölintott a zenéhez.

Csak Madarász Imre nem unja el hallgatni magát. Alighogy az ülés legelején a kultuszminiszter felszólalása nyomán elvetette a Ház a hetedik szakaszhoz benyújtott módosítását: a tizenegyedik szakasznál megint feláll és az elvetett egy módosítás helyett benyújtást — egy egész csomót. Természetesen Jagics József se tagadhatott meg magától egy gyöngye módosítást. Ennek a módosításnak egyébként szerencséje is volt mert a kultuszminiszter felszólalása után a többség megszavazta.

Madarász Imre módosításai közül egyet se fogadtak el.

Erre a sorsra jutott Thaly Kálmán módosítása is a tizenegyedik szakasznál és a György Eleké — a miniszter szép és meggyőző beszéde után — a tizenhetediknél.

A hátralevő 5 szakaszról — nem történt felszólalás az ellenzéken.

Csak a kultuszminiszter szólalt fel, egy pótszakaszt terjesztve be, a mely szerint a törvény hatálya Horvát és Szlavonországok kivételével kiterjed a korona egész területére, tehát Fiumére is.

Háromnegyed tizenkettőkor eljött az ülés hangzó. — A javaslat részleteiben is el volt fogadva: az igaz, hogy kellemes meglepetés.

Holnap tíz órakor lesz a legközelebbi ülés. Apróbb javaslatokat tárgyalnak.

Hosszu napi rend lesz, tehát — rövid ülés.

A spanyol-amerikai háború.

London, ápr. 28.

New-Yorkból jelentik, hogy az Unió fővárosában elképzelhetetlen zavar van. A tábornokok egymás ellen áskálódnak. A szárazföldi csapatok főparancsnoka Miles tábornok és Mac Kinley katonai tanácsosa nyíltan összevesztek és az újságokban piszkolják egymást. Maga Mac Kinley összezőrrent hadügyminiszterével, a ki e miatt le is fog mondani. A kongresszusban egymás ellen harcolnak az aranyemberek és az ezüstemberek, mert a

kormány azt akarja elhatároztatni, hogy a rendkívüli kölcsönt aranyban fizessék vissza.

Washington, ápr. 28.

A jingok nagyon haragusznak Mac Kinleyre a miatt, hogy Moore tanárt államtitkárrá nevezte ki. Tudvalevő, hogy Moore a Monroedoktrínát inkább az elmélet fölállítójának intenciója szerint, semmint a modern magyarázó felfogása szerint értelmezi. Néhány szenátor fölkereste tegnap Mac Kinleyt ebben az ügyben, de az elnök azt válaszolta nekik, hogy a Monroe-doktrína most nincs napirenden és hogy a szélső elemekre való támaszkodás ez idő szerint ártana az európai érdekeknek Európában.

London, ápr. 28.

Key-Westből azt táviratozzák, hogy egy spanyol csapatszallító hajó, mely a Kanári szigeteket április közepe táján hagyta el, keresztül törte a blokádot és csapatait partra szállította.

Rovan amerikai hadnagy tegnap Kubának egyik délkeleti pontján nagyon veszedelmes megbízásban egyedül szállott partra. Az amerikai hadparancsnokság azért küldte őt a szigetre, hogy a fölkelő vezéreknek fontos utasításokat adjon át. Az amerikaiak a fölkelőket elfogják látni hadiszerrel, de a Havana ellen való szárazföldi hadműveletet mindaddig, a míg a laz évadja el nem mulik, kizárólag a fölkelőkre bízzák. Rován polgári ruhában utazik.

Két spanyol hadifoglyot, Vihar y Aquila gyalogsági hadnagyot és egy altisztet, a kiket tegnap egy spanyol hajó földézetén Matanzas előtt elfogtak, a Newyorki hadihajó földézetére vitték.

Sampton tengernagy mind a két foglyot becsületszóra szabadon bocsátotta. Az amerikai tisztek pompás reggelit adtak a spanyol katonáknak s azután partra szállították őket.

A New-York Herald portorikói tudósítóját kémkedés miatt elfogták.

Missz Gould Helén, a nemrég elhunyt Gould Jay vasutkirály leánya százezer dollárt küldött Mac Kinleynek nemzeti ezélokra.

— Fizetek! — és körülnézett, mintha várná a hatást.

És jött a pinczér, Odahallatszott hozzám, a min a férj felsorolta, hogy mit fizet.

— Egy adag rántott csirke.

— Ötven.

— Négy pohár kőbányai.

— Negyven, az kilenczven.

— Három kenyér.

— Az kilenczvenhat.

Egy forintból visszajárt 4 krajczár, abból két krajczár borraivalót kapott a fizető-pinczér, két krajczárt pedig otthagytott a férj az asztalon az éthordó pinczérnek.

Az asszonyka felszemmel nagyon sandított az asztalon hagyott két krajczárra, miatt az ura rásegítette a felöltőjét. — Látszott rajta, hogy az jár az eszében, hogy az az asztalon hagyott két krajczár, meg a fizető pinczér két krajczárja épen elég lett volna a reggeli mellé kiflire.

Hanem azért boldogan, mosolyogva füzte a karját az ura karjába, mikor még szorosabban egymáshoz simulva megindultak haza.

És mégis! Hányan vannak, a kik föl-fogni is alig képesek, hogy ötven forintból hogy élhet meg egy családos ember.

Olesó a boldogság, csak nem kell drágán megfizetni.

Erre tanított meg engem az az egyszerű házaspár és én olyan boldog voltam, hogy ezt megtanulhattam.

London, ápr. 28.

A Reiter-ügynökség jelenti Key-Westből ma kelettel: A Newyork, Cincinnati és Purián amerikai hajók tegnap bombázták Matanzas erődöt. A harc délután háromnegyed 1 órakor kezdődött s egy fél óra hosszat tartott. A spanyolok vesztesége igen nagy, az amerikaiaknak nem volt veszteségük.

London, ápr. 28.

A Timesnek jelenti Hongkongból tegnap kelettel: Az amerikai hajóhad az éjszaka 2 órakor Manilla felé elindult. Az Immortalité brit czirkáló hajó utána megy.

Thun gróf nyilatkozatai.

Bécs április 28.

A bécsi lapok Thun gróf miniszterelnök kijelentéseivel foglalkoznak:

A Fremdenblatt a miniszterelnök tegnapi kijelentésében nemcsak a pillanat kötelességeinek helyes felfogását látja, hanem kétségtelen haladást is a kormányban abban a kötelező nyilatkozatában, hogy a kivez tő utat a felforgó nehézségekből a nyelvkérdésnek törvény útján való rendezésében fogja keresni.

A német ellenzéknek alkalma nyílik arra hogy megtesztelje azokat az elveket, a melyek kért oly kitartóan küzdött.

Nem volna azonban szabao egy pártnak sem magára vennie azt a felelősséget, hogy e nagyfontosságú kísérletet már eleve meghiusítsa.

A Neu Frei Presso nem ismeri félre a megbecsülendő haladást a mely Thun gróf nyilatkozatában foglaltatik Baden és Gautsch álláspontjával szemben, de kétségbevonja annak praktikus hasznát, mert ha a nyelvrendeletek hatályon kívül helyezését, a mihez a németek ragaszkodnak, attól tessék függővé, hogy a pártok megegyezésre jussanak a bizottságban, ez a megegyezés bajosan fog létrejönni.

A Neues Wiener Tagblatt nyilatkozatában, a mely kétségkívül sek igaz és helyes dolgot tartalmaz, nem találja meg a program-szerű jelszót a békeszerű érdemleges tartalmát illetőleg.

A Vaterland a nyilatkozat legjellemzőbb vonásának az allami szempontok hangsúlyozását tartja az előző kormányok bürokratikus, autonomista szempontjaival szemben, de nem igen hiszi, hogy a képviselőház képes lesz fontolóra venni a Thun-féle nyelvi programban megnyilatkozó felfogásokat.

A Wiener Tagblatt azt mondja, hogy Thun gróf mindent elkövetett, hogy elhárítsa a pártok megegyezésének utjából az akadályokat.

Fontolja meg minden párt azt a felelőséget a melyet Thun sürgős indítványok elutasításával venne maára.

A Deutsche Volkszeitung szerint Thun gróf nyilatkozata sok becseset tartalmaz a németekre nézve, de a földolgot mégis homályban hagyja.

A Neues Wiener Journal azt mondja, hogy Thun gróf a praktikus politika talajára lépett. A kormány egyelőre a pártok mellé helyezkedik.

Az Extrablatt a Thun által javasolt fegyverszünetet az egyetlen utnak tartja arránézve, hogy végre béke jöjjön létre.

A Deutsche Zeitung azt mondja, hogy a nyilatkozat nagyon kevéssé vette számba a németek főköveteléseit.

Az Arbeiter Zeitung így ír: A nyilatkozat arra mutat, hogy a kormányban meg van a jóakarát a nyelv-viszály elsímitására, mint-hogy rá akar lépni arra az utra, a mely ezt egyedül teheti lehetővé. Ha lehetlenné válnék, hogy a nyelvi osztály csak össze is üljön, el volna oszlatva az utolsó kétely is az iránt, hogy a mai parlament képtelen a népi igazi akarát csak megközelítőleg is kifejezésre juttatni, mert nagyon is primitív arra, hogy a parlamenti funkciónak megfelelhessen.

A Vossische Ztg Thun gróf osztrák miniszterelnök nyilatkozatai alkalmából azt írja, hogy hitelt kell adni Thun gróf becsületes szándékának, hogy a nyelvkérdést rendezze.

A National Ztg azt mondja, hogy Thun gróf eltalálta a helyes utat, midőn kijelentette, hogy a nyelvkérdést egyezség útján kell megoldani. Thun helyesen jellemezte azokat az alapelveket, a melyeknek a jövődéli nyelvtörvény megalkotására kell vezetniök. — Beszéde nagyon előzékeny volt a németekkel szemben, a nélkül, hogy sérte volna a szlávokat.

Ne verekedjünk hiába.

— Párbajozás mániája. —

Alig van nap, hogy az újságok ne adnának hírt egy-két párbajról. A súlyos sebesülésekkel végződő parbajok után egy-két napon át panaszokat olvasunk a párbaj ellen, fölhívásokat, készülődéseket a párbajtörvények szigorítására.

De a mint a végzetes párbaj feledésbe ment, elfeledjük a panaszokat, fölhívásokat és ugy verekszünk holnap is, miként ma.

A párbajt tökéletesen kiirtani nem lehet, ez természetes, mert párbaj nélkül lovagias, comme il faut társadalmi élet nem is képzelhető. A párbaj a sértéseket a társaságban redukálja.

E társadalmi szokás, talán, presszió nélkül a mi vérmes nemzetünk, tudja az ég, — hányféle tettelegességek, öldöklésnek volna tanuja. Egy lovagias nemzet, mint a minő mi vagyunk, párbaj nélkül nem existálhat. A hiba csak abban van, hogy sok nálunk a haszontalan, hiábavaló verekedés. Ezeknek a számát kellene csökkenteni, ezeket a hiábavaló párbajokat kellene teljesen kiirtani.

Törvényes uton ezt elérni nem lehet. Hiszen látjuk, hogy a törvényes párbajozásnak leggyakrabban, mivel ők is a társadalom szabályai alatt állanak a melyek előtt meghajolni minden társaságbeli embernek morális kötelessége.

A megoldás nehéz, sőt kivihetetlennek látszik s csakis úgy képzelhető, ha egy nagy mozgalom indulna meg, mely határozott céljával üzné ki a hiábavaló parbajok kiirtását.

Tapasztalásból mondhatom, hogy a katonák nem párbajoznak egymás között annyit mint egy idő óta a civilek. Ennek magyarázata abban van, hogy a katonatisztek minden lovagias ügyet az ezredparancsnoknak bejelenteni tartoznak.

Az ezredparancsnok véleménye dönt, a ki épp úgy utasíthatja tisztjét a párbajra, — mint a hogy ügyüket békésen intézzék el. Az ezredparancsnok kívánságának a sértett felek mindig eleget tenni kötelesek.

Ha mi civilek is minden elintézendő lovagias ügyet egy felsőbb fórum párbaj bíróság elé vinnénk, a mely bíróság a párbajt vagy pedig a békés elintézést fogadná el s ha mi társadalmi és morális kötelességünknek fogjuk tartani, hogy e bíróság határozatának eleget kell tennünk, úgy nemcsak a párbajok száma fog csökkenni, de nem is lesz oly sok elintézetlen ügy, mint manapság — s elintézetlen ügyekre való hivatkozás is kimenne valamikor a divatból.

Alig van mostanában uri ember, a ki valamely társulatnak kaszinóinak, egyesületnek körnek, egyetemnek, intézetnek, mondjuk egy szóval klubnak tagja ne volna. Minden ilyen klubnak a választmányi tagok módjára saját kebeléből több párbajbírói kellene választania (Lehetnének ezek a választmányi tagok is) A párbajbírákból alakulna a párbajbíróóság, a mely két-két tagból, a segédekből és egy elnökből állana Minden fél segédei külön választathatják a bírákat, de együttesen kölesönös megjegyzéssel az elnököt. Ha a felek különböző klubnak tagjai, úgy a párbajbíróóság a két klubból alakul. A felek oly klub bíráit is választathatják, a melynek nem tagjai. Ha valaki semmiféle klubnak tagja nem volna, úgy a segédek bármely klubból kérhetnek párbajbírákat.

Az, hogy sem a fél, sem pedig a segédek semmiféle klubnak se volnának tagjai, úgy hiszem manapság elő sem fordulhat.

Valamely klubnak a mozgalom élére kelene állani, kimondván, hogy tagjai csakis a

párbajbíróóság határozata után párbajozhatnak, illetőleg a párbajbíróóság határozatának magukat mindenben alávetik.

A párbajbíróóság föladata szem előtt tartani azt a mit a szakember mondott, hogy a párbajnak csakis akkor van jogosultsága, ha a megtamadott becsületet, a magunk erkölcsi tönkretétele nélkül, másképp meg nem oltalmazhatjuk. Vagyis a verekedést csupán akkor követelné, ha valóban becsületsértés forog fönn. A párbajbíróóságnak jogában áll kimondani hogy a sértő fél, ha a párbaj elkerülhető a sértett félle szemben mit tegyen. Utasíthatja a sértő felet, hogy a sértett fél előtt szavait megmagyarázza, a véletlen sértést megokolja, sajnálatát fejezze ki, sőt ha kell, bocsánatot kérjen akár szóval, akár írásban.

A bocsánatkérés nem szégyen, sőt ha valakit akaratlan, véletlen vagy öntudatlan fölháborodásban megsértünk, épp oly bocsánatot kéri, mint a sértést megtorolni.

A párbajbíró a segédekkel egyetemben jegyzőkönyvet állítanak ki, a melyben az ügy minden nemü elintézését tudatják.

A ki a párbajbíróóság határozatának magát alá nem veti, az egyszerűen diszkvalifikálható. Természetes, hogy a becsületbíróóságok és a fegyverbíróóságok az eddigi szokás szerint megmaradnak.

Azt hiszem, hogy ez a mód a párbajokat csökkentené, mar csak azért is, mert a segédek a nem komoly természetű ügyet, nehogy a párbajbíróóság elé kelljen vinniök, hajlandóbbak lesznek ezentúl egymás között inkább békésen elintézni. Oly párbajbíróóság pedig alig hiszem, hogy lesz, a mely megengedné, hogy két jó barát közül, a ki ma tréfából kenyérmorzst dobált egymásra, valamelyik holnap egy golyó áldozata legyen.

Ha valamelyik fővárosi kaszinó a párbajbíróóságot kellő megvitatás után közgyűlésen megszavazná, úgy meg vagyok győződve, hogy példáját a többi klub is követné, a társadalom mihamar elfogadná, kötelező szokásba venné s nem volna a jövőben oly sok hiábavaló verekedés.

P. A. báró.

Rendkívüli közgyűlés.

Meghívás.

a folyó hó 1898. évi április hó 30-dik napján szombaton délelőtt 10 órakor a város-háza nagy tanácstermében tartandó rendkívüli bizottsági közgyűlésre.

Tárgyak:

1. Führer Zsigmond fia nyiregyházi vállalkozó szép felebbezése a 2116—98 számú a közszállításra vonatkozó tanácsvégezés ellen.

2. A sertésvásártér rendezése folytán szükséges területeknek a város részére megszerzése tárgyában első ízbeni névszerinti szavazás útján határozathozatal.

3. Az Áron Miksa féle 1717-ik sorszám alatti házastelek és ondódi földje megvételének másodizbeni névszerinti szavazás útján elhatározása.

4. A Széchenyi-utca 1804. sorszám alatti Antal (Adler) féle házasteleknek másodizbeni névszerinti szavazás útján a város részére megvétel.

Debreczen, 1898. ápril 27.

Gróf Dégenfeld József, főispán.

A kitűzött napirenden egészen új tárgy a Führer Zsigmond fia felebbezése azon tanácsvégezés ellen, a mely a közutak építéséhez és fenntartásához a következő hat év alatt szükséges költségek szállítását Reichmann Armin helybeli vállalkozóra bizta. A tanács tegnap gróf Dégenfeld József főispán elnöklése mellett tartott ülésében a Führer felebbezését, mint alaptalant elutasítani javasolja.

A másik három tárgyat a múlt héten tartott közgyűlés tüzte ki ápr. 30-dikára. A tanács álláspontja mindháromra vonatkozólag ismeretes s attól ezuttal sem tér el. Az Áron

és az Antal-féle házastelkek megvételére ezuttal második ízben fog szavazni a közgyűlés.

Az elül említett ház 70.000, az utóbbi 28.500 forint szerezhető meg. Mindkettőnek megvételét fontos városrendezési célok és érdekek ajánlják; sőt különösen az Aron féle ház telke azért is előnyös, mert azon kedvező fekvésű helyen jövedelmező bérházat építené a város.

A sertésvásártér rendezése következtében még egy más ingatlan szerzés szüksége is előállott, amihez a közgyűlés elvileg már a multkor hozzájárult.

A vásártér jövőben várható kiterjedéséhez és esetleg egyéb közhasznú intézmények elhelyezéséhez szükséges következő területek megszerzése felett szavaz névszerint szombaton a közgyűlés:

Baik Szilágyi Imre kiskorú gyermekei tulajdonát képező 14 kat. hold és 24 □ öl, melynek ára a kiállított kötelező nyilatkozat szerint szabadkézből □ ölenként 55 kr, vagyis holdankint 880 forint.

Lakatos Gábor és neje tulajdonát képező 7 hold 360 □ öl és a

Szakácsi András fele 2 hold földre nézve mely utóbbiak esetleg kisajátítás útján szerezhetnek meg. A vételért a közköltőt pótló alaptól kölcsönveendő összegből fedezik.

NAPI HIREK.

Debreczen, április 29.

Időjárás.

A központi meteorológiai intézetnek Debreczenből küldött távirati jelentése szerint a következő időjárás várható:

— április 29. —

Változó felhőzet. — Délén csapadék. — Hőszüllyedés.

— **A város zárószámadása.** Szabó József főszámvéve tegnap mutatta be a tanács előtt a város házi és alapítványi pénztárainak 1897. évi zárószámadásait, amelyek a mai naptól fogva 15 napi közszemlére lesznek kitéve a számvéveősnél s ott megtekinthetők. — A közgyűlés, amelyen a zárószámadások tárgyalatni fognak, május 25-dikére van kitűzve s ezen napot megelőzőleg öt nappal a zárószámadásra vonatkozó észrevételek írásban beadhatók.

— **Váratlan magvizsgálat.** A földmívelés miniszterium egyik első segédtitkárja Thaisz Lajos tegnap délután városunkba érkezett. A mezőrendőr kapitányság segítségével az összes debreczeni gazdasági magkereskedések megábrát váratlanul megvizsgálta és a nyitva talált zsákokból mintákat vétetett szigorú megvizsgálattatás céljából. Örömmel constatáljuk, hogy a városunkban teljesen váratlan megtartott magvizsgálat a legjobb eredményel végződött a mennyiben a miniszteri kiküldött mindenütt kifogástalan gazdasági és vető magvakat talált és sehol nem jött nyomára semmiféle visszaélésnek.

— **Egy fiatal főúr halála.** Ifj. Török József gróf, Török József pr. ungmegyei főispán fia, mint mely részvétellel értesülünk, meghalt. A fiatal grótot, mint már megirtuk, néhány nap előtt végzetes baleset érte. Vadászatra ment s a kocsit an elhelyezett vadászfegyvere véletlenül elsült s az egész töltés a lábá czombjába hatolt. A grótot hazahozták Ungvárra s az orvosok nyomban a seb kezeléséhez fogtak. A seb súlyos volt ugyan, de remélték, hogy a gyógyulás elé mi akadály sem fog gőrdülni. Rosszul számítottak, mert rövid idő múlva az üszkösödés és vérmérgezés jelei mutatkoztak a sebesült lábon. Ugy lászik, hogy nem csak a sőréték, hanem ruhafoszlanokok s a fojtásnak egy része is behatolt a testbe, a melyeknek teljes eltávolítása nem sikerült. A veszedelem egyre nőtt s az orvo-

sok tegnap konziliumot tartottak s elhatározták az amputációt. Az orvosok értesítették erről az apát, ki beleegyezett a nehéz műtétbe. Ezt egyébként maga a fiatal gróf is kívánta. — Az amputációt kedden hajtotta végre Novák Endre kórházi főorvos Brujman Béla, Klein Zsigmond és Weinberger Mór orvosok asszisztenciájával. A műtét sikerült s a fiatal gróf látszólag megkönnyebbült. Másnap jöttek csak az orvosok arra a szomorú tapasztalatra, hogy a nehéz, de sikerült operáció nem járt azzal az eredménnyel, melyet ettől vártak. Elkéstek. A vérmérgezés tovább haladt s elpusztotta a fiatal, életerős szervezetet.

— **Vigjáték az életből.** Rómában közbeszéd tárgyat képezi most a következő mulatságos eset. A vasuti állomás közelében levő kávéházba két ur lépett be a napokban és megkérték a tulajdonost, a ki szép, fiatal özvegy, hogy helyezze el üzletében a ládájukat, a míg visszatérnek a városból. A szép özvegy szokva volt az ilyen szívességekhez és vállalkozott is a láda megőrzésére. Este tíz óráig, a mikor a kávéházat rendesen bezárták csukni, nem tért vissza a két ur. A szép locandiera várt türelmesen, nem esukta be az üzletet. De 11 óra után már türelmetlenkedni kezdett és éppen be akarta csukni az üzletet, a mikor egyik törzsvendége belépett hozzá és kíváncsian kérdezősködött tőle, hogy miért van még ilyen későn is nyitva a kávéház? A szép asszony elmondotta, hogy a láda tulajdonosait várja. A törzsvendégnek föltűnt, hogy kutyája nagyon szaglássza a ládát és ugyancsak ugat rá. Gyanakodni kezdett és rendőrt hivatott. A rendőr még jobban gyanakodott s az lett a dologból, hogy a ládát óvatosan fölnyitották. Képzeltetni meglepetésüket, a mikor a ládából egy csinos fiatal ember mászott ki. Ott szorongott: szegény a ládában, alig-alig tudott lélekzetet venni. Kiderült azután, hogy a fiatal Don Juan ilyen módon akart belopózni a szép özvegyhez, a ki állítólag meg is fogadta nyomban, hogy ettől a naptól fogva mindig rendes időben fogja bezárni a kávéházát.

— **A nőiparegyesület tombola estélye.** Tavasz mulásával kezdődnek a nagyerdei mulatságok. A nőiparegyesület választmánya közelebb Veressné Szathmáry Teréz elnökle alatt ülést tartott, amelyben elhatározta, hogy június 4-én, a Dobospavillonban tombola-estélyt rendez. Az estély jövedelmét a nőiparegyesület céljaira fordítják.

— **Hortobágyi lódíjazás és csikóverseny.** Ma d. u. 3 órakor a gazd. egyesület Váczi János elnökle alatt a gazdasági intézetben ülést tart, melyen a május hó 22-én tartandó lódíjazás és csikóverseny sorrendjét állapítják meg. E kirándulásra reggel 8 órakor a nagy állomástól külön vonat fog indulni. Vissza d. u. 5 órakor indul.

— **Mozgó pék bódék.** A mig Budapesten a Dréher palota eltolásáról hónapokon át tanácskoztak, s a lapok hasábjain kürtölték a századvég esedáját, addig minálunk Debreczenben csendben és minden nagyobb reklám nélkül a városi tanács a Dréher palota elkolait alaposan lefőzte.

És pedig szól a nóta a Lamprecht és Czabán féle kisujtecai pék bódékról, melyek a tanács határozata folytán kiflik zsemlyék és veknik segítségével a városháza melletti utcába tolatnak el.

De a szerencsétlen két bódéknak itt sem volt nyugodalma, tegnap újra azt határozta a tanács, hogy a két pékbódé ismét „bellebbeztessék”. S így aztán újra kirakják a kocsit utat kiflikkel, zsemlyékkel, miken vigan tolatják majd tovább a bódékat. Ez röviden a két pék bódé lélekvándorlása, s ez volna a Dréher palota eltolóinak lefőzése.

— **Egy magyar művész halála.** A magyar festővilág egyik kitűnő művésze Koroknyai (Trost) Ottó tegnap este meghalt. Hoszu ideje hogy kinos gégesorvadásban szenvedett; a halál nagy betegségében jötevként jött, de a művészvilágban a melynek kedvelt tagja volt, általános részvétet keltett. — Koroknyai elsőben a bécsi képzőművészeti akadémián tanult, hol Angeli majd Makart volt a mestere. Később visszajött hazájába, hogy a népeletet tanulmányozza. Tagja volt Benczur mesteriskolájának, Aztán Párisba ment, hol munkácsynak volt a tanítványa. 1866-ban tizenkilenc versenyzővel szemben az ő Javitha tatlanczimű festménye nyerte meg a 6000-koronás Munkácsy-díjat. — Legjelesebb képei még: *Hogy meg nőt téll!* *Olyannincs, Ameggyilkolt haza előtt,* *Ne busulj, Kartyavetőnő.* *Mátyás Bécs előtt.* Párisban keresett arcképfestő volt s a párisi Szalon egyik képét ki is tüntette. Az 1894-iki tárlaton Barsac tábornok arcképével keltett figyelmet. — *Javitha tatlanczimű* képét a király vásárolta meg. S ez a szorgalmas, nagytehetségű művész a legnagyobb szegénységben halt meg, ugy hogy temetéséről is az Országos Képzőművészeti Társulat fog intézkedni és ingyen sírhelyet kér a székes fővárostól. A temetés pénteken lesz az Országos Magyar Képzőművészeti Társulat és a Nemzeti Szalon testületi részvétele mellett. Koroknyai özvegye: Kotsy-Horváth Jolán, szintén festőművésznő.

— **Minta gazdaságok.** A földmívelésügyi miniszter a telepesek gazdasági állapotának javítása és a jólét emelése érdekében elrendelte, hogy minden telepes községben egy-egy telepállomány a miniszterium szakközgeinek közreműködésével mintagazdasággá alakítsák át. A miniszter elvként kimondotta, hogy e mintagazdaságok példányul szolgáljanak arra nézve, hogy az adott helyi viszonyok közt miként lehet okszerű gazdálkodás mellett a legjövendelmzőbb gazdaságot folytatni, s hogy a mintagazdaság fölszerelése és berendezése a miniszter erkölcsi és anyagi támogatása mellett mégis oly józan korlátok közt tervezessék, hogy az ilyen mintagazdasághoz hasonló gazdálkodás alkalmazása a telepesek anyagi erejét meg ne haladja. A fokozatosan fölláttandó mintagazdaságok mellett a miniszter elrendelte azt is, hogy a telepesek állatállományának javítása céljából a telepes községek jobbfajú tenyészállatokkal láttassanak el. A miniszter továbbá azokban a telepes községekben, amelyek rendezése be van fejezve, a szükséghez képest hitelszövetkezetek alakítását tevezi. A jövő től idényre pedig minden községben a népies olvasmányok és a gazdasági ismeretek terjesztése érdekében népkönyvtárt fog létesíteni minek előmunkálatait a miniszter szintén elrendelte.

— **Öngyilkos honvéd.** E hó 19-én Betyár János debreczeni születésű póttartalékos honvéd eltűnt a századból. Tegnap délután a nyulas melletti barak kutjában akadtak rá. — A holttest nyolcz napig volt a vízben. Nem szerette a katona életet s inkább a kutba ugrott. A holttestet délután 6 óra felé vették észre a kutban és rögtön intézkedtek a kiemelésére. Az öngyilkos katonát ma délután boncolták fel a törzsvorvos jelenlétében. A temetés holnap délután 3 órakor lesz a honvéd kórházból.

— **Betegség elől a halálba.** Tegnap délután egy 20 éves fiatal ember dobta el magát a reá nézve szenvedés teli életet. Nem halotta senki, mikor a végzes fegyver eldőrdült csak az ágyat felvetni akaró cseléd lelta meg egy 8 óra felé vérében fetrengve, az örökre meggyógyultat, a szoba padlatán. Az esetről

rögtön ért
Balka
dará
a Péterfia
öngyilkos
szállítá
III-ad éves
keresett gy
hidegvérrel
irt meg ké
vegy I m
a másikat
Kivánsága
eltemetésre
tézkedését.

— **Be**
las gyakori
tánság in
szegezték.
kos honvéd
jesen kitisz
nálnak a
zoga állapo
tömní.

— **Sz**
7. huszárez
zadának eg
lövőtérén v
sáját lábát.
ját furta á
házban ápu

— **Gó**
vendég ko
ház nagy
sleges is v
lábain szil
babocsátás
bámult a l
landó beba
adta, hogy
kell a kon
történt, ho
leves minc
kőztek be
inficiáltak
lya megjel
nem tudta
bak. A tisz
azon vanna
botrányok
esok főzze

— **Ka**
napi szám
párba
és E m e
között. Tá
hoge a pá
le. Mint n
összeült f
lyosfeltétel
fél súlyos

— **Ki**
miniszter I
körrende
a kivándor
viszonyaira
mány olya
lényege fe
megállapít
a a kormá
bizta meg
készítette
mintákat,
céljából a
megküldte
letük alá

— **Ho**
koresmába
lőre: men
nak. Igen
dülőngözv

rögtön értesítették a rendőrséget onnan dr. B a l k á n y i ude kerületi orvos és K a d a r á s z Gábor polgári biztos megjelentek a Péterfia utcai lakáson és intézkedtek, az öngyilkos ifju holttestének a kórházba való szállításáról. — A fiatal ember I m r e Lajos III-ad éves gazdász sorvasztó betegsége elől keresett gyógyulást a halálban. Tettét teljes hidegvérrel hajtott végre. Szilárd vonásokkal irt meg két táviratot egyet édes anyjának özvegy I m r e Józsefnének czimezte Miskolcra a másikat bátyjához ki Csucsán gyógyszerész Kivánsága szerint a táviratokat elküldték. Az eltemetésre nézve bevárják az édes anyja intézkedését.

— Beszegezett és betömött kutak. A nyulas gyakorló tér két kutját a mezőrendőrkapitányság intézkedésére ma reggel egyelőre beszegezték. Azt a kutata melyikben az öngyilkos honvéd holtteste nyolcz napig erjedt teljesen kitisztítják és aztán átadják a közhasználatnak a másikat pedig a mely teljesen rozoga állapotban van t e l j e s e n befogadják tömni.

— Szerencsétlenség a czéllövészetnél. A 7. huszárezred Debreczenben állomásozó századának egyik közvitéze tegnap a nagyerdei lövőtéren vigyázatlanságból keresztül lőtte a saját lábát. A golyó jobb alsó lábszár-csontját furta át. A sebesült vitézt a katonai kórházban ápolják.

— Gólya egy katonai kórházban. Különös vendég kopogtatott tegnap egy katonai kórház nagy vasveretes díófa kapujánál. Egészséges is volt, a csőre is piros volt. Hosszu lábain szilárdan megvetve magát, követelte a bebocsátást. Az őrt álló kapus tanácstalanu bámult a kelepelő idegenre és nem volt hajlandó bebocsátani még akkor sem, mikor előadta, hogy miféle dískréta szállítási ügyletben kell a konyhai helyiség urnőjénél eljárni Ugy történt, hogy utóbbi időben nagyon sós volt a leves mindennap, a szerelem bacillusai ferköztek be a nagy sárga falak közé s alaposan inficiáltak a fakanalak tündérét, végre a gólya megjelent kised portékájával, de mert nem tudta a jelszót, nem eresztette be a silbak. A tiszt urak restellik a dolgot és most azon vannak, hogy ezen túl hasonló kised botrányok elkerülése érdekében férfiu szakácsok főzzenek.

— Kardpárbaj Debreczenben. Lapunk tegnapi számában ily czim alatt irtunk azon kardpárbajról, mely lefolyt S e h w a r e z Izidor és E m e r i c h Zsigmond bankhivatalnok között. Téves információk alapján azt irták, hogy a párbaj enyhe feltételek mellett folyt le. Mint most értesülünk a párbajra ez ügyben összeült fegyverbiróság ítélete szerint — súlyosfeltételek mellett vivotott meg és az egyik fél súlyos sérülésével végződött.

— Kivándorlási statisztika. A belügyminiszter Debreczen város törvényhatóságához körrendeletet intézett, melyben elmondja, hogy a kivándorlás nagyságára és a kivándorlók viszonyaira nézve mindeddig nem bírta a kormány olyan értesülésekkel, melyekből a baj lényege felismerhető, s a szükséges orvoslal megállapítható lett volna. Ennek következtében a kormány a központi statisztikai hivatal bízta meg ez adatok gyűjtésével A hivatal elkészítette a gyűjtés vázál szolgáló felvételi mintákat, s ezeket véleményes jelentés tételével ezhájából a miniszter a rendelethez mellékelten megküldte a törvényhatóságoknak, s a felügyeletük alá tartozó községeknek.

— Hol van a bácsi? Kint a csicsogói kis koresmában zengett a kintorna, patakzott a lőre: menkü jó kedve szottyant az öreg bácsinak. Igen roppantul nevetett, füttyölt és főleg dülöngözve iparkodott befelé a városba, Utol-

jára visszavonhatatlanul kurjantott egy nagyot vidámat s aztán élénk épülésére az utca népének, elbukott, nagyokat szuszogva ott a gyalogjárón. A csoportosulás láttára jöttek a rendőrök, körülállták tanakodva a bácsit, aki irigy lendő módon, jóízűen szundított. És elfutottak a rendőrök hordágyért. Az egyik hangosan osztotta a parancsot:

— Hamar, hamar, — vigyétek be az öreget.

És jöttek vissza, a hordágy kerékei zörögtek, zakatoltak a kocsiuton. A néptömeg ott állt és kaczagott.

— Hol van a bácsi? — kérdezik a rendőrök.

Mert az öreg ur nem volt de sehol. Hoszszu, fáragságos keresés után akadtak rá az utca szegletén, ahol nyugodtan mosolyogva szalonnázott.

— Egy kettő előre! — riad rá a rendőr s mutat a hordágyra.

— Már minthogy én? — mosolyog nyugodtan a bácsi — köszönöm már kialudtam magam.

— A hadügyminiszter a kerékpár eilen. A hadügyminiszter a minap rendeletet bocsátott ki, melybea megiltja az aktiv szolgálatban álló katonáknak, hogy bármínemü kerékpár-klubba vagy szövetségbe mint tagok belépjenek. Ez a tilalom épp úgy szólt a tiszteknek, mint a legénységnek. A hadügyminiszter rendeletére, mely a kerékpároók közt nagy feltűnést keltett, valószínűleg az adott okot, hogy egy idő óta az osztrak kerékpáros klubok is elkezdtek a politikával foglalkozni és dártok, nemzetiség szerint sorakozni.

— A szorakozott szocialista. A napokban százegyedíkszer is bebizonyult, hogy a szorakozottság nem tartozik ama lelki tulajdonságok közé, melyek kizárólag az előkelőbb osztályok lélektanát karakterizálják. Adott viszonyok között a társadalom legsilányabb existenciája is szenvedhet ebben a kellemetlen lelkiállapotban, a mint azt egy eddig az ismerekültség jótékony homályába burkolózott szocialistának alábbi esete is bizonyítja.

Egyik Budapest felől érkező vonaton a III. osztályban Élesd előtt gazdátlan papiresomagra akadt a kondoktor.

— Kié ez a csomag? — kérdezte a kocsis utasaitól.

— Egy kék zubbonyos fiatal emberé.

— És hol van az a fiatal ember?

— Még Nagyváradon leszállt a vonatról.

— Miért nem vitte magával a csomagot is?

— Azt úgy látszik: itt felejtette.

A kék zubbonyos fiatal ember csomaja, mint a élesdi állomásfőnök kiderítette jakobinus hangon irt tájtékozó szocialista nyomtatványokat tartalmazott. A lázító felhívások ezzel a szenvedélyes felirással kezdődtek: Proletárok! Elnyomott munkásnép! A nyomtatványokat a Magyarországi szocialdemokratapárt budapesti vezetősége irta alá s ezzel önzéretes felkiáltással végződnek.

— És mi győzni fogunk, ha a kormány a pokolbeli ördögöket küldené is ellenünk!

A pokolbeli ördögök helyett egyelőre a nagyvárad rendőrség foglalkozik a szorakozott szocialista kinyomozásával, a ki alkalmasiat azon a környéken szándékozik a „világ proletárjainak egyesületé” be téríteni apostoli szózatával a galád elnyomatásokról még mint sejtő munkásokat.

— Köszönet nyilvánítás. Saját hálám esékély jeléül és szenvedő embertársaim iránti részvétből teszem közzé, hogy Debreczenben lakó dr. F a y Márk orvos ur oly súlyos, — mondhatnám halálos torokbetegségtől gyógyított ki melylyel számos orvosnál B.-pesten egyetemi tanárnál s Gleichenbergben is jár-

tam minden eredmény nélkül. Miért a legmelegebben ajánlom a nevezett orvos urat bármínő betegségben szenvedő embertársaim figyelmébe. Tisza-Lök 1898. ápril hó B a n y a y László állomás főnök.

Színház.

Fedora.

Komjáthy né Fedóra szerepében vett bucsut öt hónapra a közönségtől. Tiszteelői ez alkalommal koszorúkkal, csokrokkal s más értékes ajándékokkal halmozták el, a zsinórpadról pedig egész virág eső hullott alá.

Komjáthy né Fedoráját különben ismeri a debreczeni közönség, bővebben méltatni szükségtelen. Partnere Komjáthy volt, ki hogy a szavalásról és rendkívül gyors deklamálásról soha sem fog leszokni, újra bebizonyította.

A sok szép virágcsokor és virágárvány, melyet Komjáthy né tegnap este kapott J a n a t k a Alajos virágkereskedéséből került ki s Janatka jóízlésére és ügyes munkájára vall.

Társas kirándulás Konstantinápolyba.

— A szultán érdeklődése a debreczeni dalárda iránt. — Debreczen, április 29.

Most már visszavonhatatlanul bizonyos, hogy a debreczeni dalárda május végén társas kirándulást rendez az európai kelet ragyogó fővárosába: Konstantinápolyba. A török és a magyar, a hajdani halálos ellenség im találkozik a művészetben. A Yildiz kioszk mellett fog elhangzani a magyar dal, melynek minden érzelemre annyi csuda hangja van. És az egykori két ellenség érzelmé tan összeolvad azokban a gyönyörű melódiákban, amelyek itthon annyiszor elringattak bennünket.

Üdvözljük a városi dalárdát, hogy ambíciójának sólyomszárnya támadt: gyarapítani a magyar dal dícsőségét egy újabb babérral. Mert valljuk be őszintén, hogy sok téren elhetetlenek vagyunk. Amink van, rejtegetjük, mint ara yát a bányá, de hogy merjük mutogatni. A franczia, német, angol, olasz spanyol, orosz, sőt még az oláh és parányi szerb nemzet gyakran elküldi fiait messze idegenbe, hogy a kultura terén és a társas közlekedés által híveket szerezzen az idegen országok társadalmában. Egyedül a magyar huzódik szerényen a patka mögé Pató Pál módjára.

Nem esünk chauvinistikus hibába, nem vagyunk elvakítva a szűkebb haza iránt érzett szeretettől sem, — hiszen annyi dologban kimondjuk bátran véleményünket bármily pillanatnyi keserűséget kavarjon fel is az, — de hívalkodás nélkül elmondhatjuk, feltétlen bizunk benne, hogy Debreczen város dalárdája a török szultán fővárosában nemcsak hü, de olyan diadalmas tolmácsolója lesz a magyar dalnak, hogy egykori ellenségünk, ma már jó barátunk: a török népben nagy mértékben gyarapítja a rokonszenvet és hozzájárul e rokonszenvi kapcsolat megszilárdulásához.

De nemcsak művészi, nemzeti és társadalmi álláspontból bíráljuk városi dalárdánk e nagy vállalkozását, hanem speczialisan debreczeni érdekből is. Mi adott életet, mi tartja fenn a debreczeni dalárdát? A legtisztább ideálmus, a dalos művészet iránti szeretet és a hazafias érzés ki nem alvó lángja. Mert ideá-

lizmus kell ahhoz főképp a mai materialistikus világban, hogy a létért való harc mindennapi küzdelmei után polgár emberek a magyar dal megkedveltetésén és a műzslés fejlesztésén fáradozzanak. És ecelekszik ezt önkéntesen a városi élet föllendítése és a nemzeti zene érdekében.

A török nem érti a mi nyelvünket. De a magyar nép melódiáit meg fogják érteni. És Debreczéné a dicsőség az ország szíve előtt, hogy az ő városának a fiai értetik meg ezt a merőben idegen nemzettel. Ha Konstantinápolyba a magyar királyi operaház tagjait küldenek el, az nem volna érdekes. Mert a debreczeni dalárda a nemzeti jelleget képviseli, míg az opera nemzetközi. A Debreczen városi dalárda énekében a magyar nép hangja hallatszik. A magyar ritmus ereje, bája, gyújtó, majd lelkesítő szözeata.

Nagy és felejtethetlen tisztség Debreczenre az a mély érdeklődés, melyet ő felsége a török szultán tanusit városi dalárdánk konstantinápolyi hangversenye iránt. Két főemberét bizta meg, hogy a vendégszerető fogadtatás iránt gondoskodjanak.

Nem különben szerencsés volt még megnyerni dalárdánk az odavaló olasz kolónia érdeklődését.

Hazafias hálánkra érdemes Engél Gyula Konstantinápolyban lakó hazánkfiá, a ki a társas kirándulás és a hangverseny érdekében oly önzetlenül fáradozott

Az utazás.

A dalárda elnökségétől a kirándulásra nézve a következő értesítéseket vettük:

A dalárda elnöksége úgy intézkedett, hogy a társas kirándulás nem az előzetesen ki bocsátott prospektusban jelzett utvonalon, hanem a menetjegy iroda rendezése által történjék.

Ily módon biztosítva van a kirándulás, — máskülönbén pedig addig kellett volna várni, a míg a kirándulók száma kétszázra szaporodik.

Az ut tizenegynapig tart. Költség 125 frt. Beszámítandó ebbe vasuti és hajózási-jegy a szálloda és az ételmezés.

A debreczeni kirándulók a fővonalon utaznak. A budapesti kirándulókkal csak Szolnokon esetleg Predeálnál találkozhatnak és csak a román határol utaznak együtt.

Az utirány Debreczentől a fővonalon Predeálig; Bukarest (tartózkodást fél nap), Constantzából hajón a Fekete tengeren a 27 kilométer Boszporuson végig Konstantinápolyba, Visszajövet gyors vonaton Szófiába, a hol hangverseny lesz, melyet a debreczeni Górov Miksa, a német kereskedelmi muzeum igazgatója, ki a külföldön is megőrizte a haza és a szülővárossa iránt való szeretetét. A dalárda onnan Belgrádon át ugyancsak gyors vonaton Debreczenbe.

A 125 frton kívül aines más kiadás, mint a Konstantinápolyból való esetleges kirándulás költségei. — A dalárda gondoskodott képviselője által, hogy a költségek mérsékeltek legyenek.

A jelekből itelve Konstantinápolyban felejtethetlen szép napokat élnek majd át a magyar kirándulók.

A szultán a mi dalárdánkért.

Ő felsége a szultán, a mint értesült arról hogy a debreczeni dalárda az ő székvárosába készül, megparancsolta, hogy a hangverseny céljaira a palota mellett lévő nem reg megnyitott kiállítási helyiséget adják át.

Megparancsolta továbbá, hogy az első szertartásmester Münir pasa és a kabinetiroda főnöke Taxim Bey, lépjen azonnal érintkezésbe a Debreczen városi dalárda konstantinápolyi képviselőjével, a fáradhatatlanul buzgózkodó Engél Gyula úrral.

A városi dalárda Konstantinápolyba érkeztekor zászlóval vonul a városba. A hangverseny a délutáni órákban lesz, 3—6-ig. A deb-

reczeniek részére fényes buffet (császári uzsona) lesz. A jegyek elárusítását az udvari főszertartási hivatal vállalta el.

A városi dalárda hangversenyről a török lapok és falragaszok utján értesítik a konstantinápolyi közönséget.

Erkezéskor a magyar kolónia és az olasz gyarmat fogadja a magyar vendégeket.

Világos ebből az a rendkívüli érdekes tény, a rendezés Ő Felsége a szultán algise alatt történik. A szultánnal a városi dalárda érdekében egy igen előkelő férfiú járt el.

Megemlítjük még, hogy a hangverseny alkalmával a szüneteket katonazenekar fogja kitölteni.

E vázlatos ismertetésből is látható, hogy mily nagyérdekűnek ígérkezik e társas kirándulás. Az érdeklődők Krausz Ferenc egyleti titkarnál tájékozódhatnak. Ugyan ő nála jelentkezhetnek, a kik a kirándulásban részt kívánnak venni. Az előleg és a rendezői díj 11 frt. előre fizetendő. Jelentkezéseket az egyleti titkár legkésőbb május 15-ig fognak el, amikorára 125 frt is lefizetendő a 11 frt betudásával. Május 15-től tul jelentkezéseket el nem fogadnak, mivel ezentul az utlevélről kell gondoskodni. A vidékről jelentkezők maguk gondoskodnak utleveleikről.

Irodalom.

Az „Egyetemes Könyvtár“ új kiadványai. A Győrött Zoltán Vilmos szerkesztésében és Gross Testvérek kiadásában megjelenő „Egyetemes Könyvtár“, mely 10 kros füzetekben nyújtja a magyar olvasóközönségnek a legértékesebb és legérdekesebb olvasmányokat ismét új tanujelét adta életrealitásának. A most megjelent 95—96. kettős szám ugyanis Katona Bánk bánjának jegyzetes kiadását tartalmazza. A gazdag történelmi, dramaturgiai és költészeti kommentár Zoltán Vilmos tollából származik, ki hosszas tanulmányra való nagy apparátussal igyekszik eloszlatni mindazt, a mi a remek tragédia teljes megértését mindeddig akadályozta, úgy, hogy e kiadás Bánk bán irodalmára valóságos nyereség. Különösen melegen ajánlható e mű — mint segédkönyv — az irodalommal foglalkozó tanulóiújságnak, mely bámulatos olvasó áron hasznavehető tanulmányi segédeszközt kap benne. A csinosan kiállított kis kötet 20 krért kapható Győrött a kiadóknál s minden magyar könyvkereskedésben. — Az ugyancsak most megjelent 97. szám szintén Bánk bánról tartalmazza, de kommentár nélkül. E szám ára 16 kr. — A 98—99. kettős szám a magyar forradalom és szabadságharc ötvenéves évfordulója alkalmából készült s méltó emléket állít e dicső korszak vértanúinak. A tetszetős kötet czime: Az 1848—49-iki szabadságharc vértanúis dr. Vajda Emil, a negyvenéves idők buzgó és szerencsés kutatójának tollal dícséri. Az emlékdett, szép előadason kívül különösen az a meleg, hazafias hang érdemel említést, mely az egész művön átvonul. Az értékes kötet, melyhez két kép is mellékelve van: (Cathány Lajos gróf, az első magyar miniszterelnök. A tizenhárom aradi vértanu) ára mindössze 20 kr. — A könyvtára melynek havonként kétszer jelenik meg egy-egy füzet, elő is lehet fizetni. Előfizetési ára egy évre 2 frt 40 kr., félévre 1 frt 20 kr., negyed évre 60 kr. Egy füzet ára 10 kr. A pénz előleges beküldése mellett bérmentve szállítatik. Teljes árjegyzék ingyen és bérmentve.

Török-német-kuruczvilág. A magyar történetnek e rendkívül fontos és érdekes korszakait tárgyalja Benedek Elek „A magyar nép multja és jelene“ című nagyszabású munkájának 10., 11. és 12. ik füzetében. És szól az egyik lapon gyászról, siralomról, a másikon fel-fellobbanó reményről, bizalomról. És festi a magyar föld népének sorsát azzal a mélyszéges szeretettel, mely az ő egyéb műveiből is olyan melegen sugárzik és festi azzel az objektív igazsággal, mely nem enged, hogy érzelmei túlzásokra ragadják. Megható a kép, melyet elebünk varázsol: akár török,

akár német uralkodják a magyar földön, a legnagyobb teher mindig a szegény népre nehezedik. Iszpahi, német táborok, szabadhajdu egyaránt őt kopposzja, őt sarcolja. A hol az első lövés eldördül, ott az ő házai hamvadnak el, a hol a régi urat elüzi az új, az első sorban rá veti ki a legelviselhetlenebb adókat és terheket. A sötét képre hirtelen a kuruczvilág dicsőséges csatái, nagy alakjai vetnek enyhítő fényt, hogy Rákóczi kibujdosásával újra nehéz, komor, egyhangu árnyak terüljenek végig a magyar histórián. S a nép, mely bár maga is legjobb fiait küldte a fejedelmi zászlói alá, sokat szenvedett a kuruczról és még többet a labancztól, újra hordja a régi igát és nem tehet egyebet, mint hogy várja békén, várja hittet és bizalommal szebb időknek hajnalhasadását. . . Az Athenaeum kiadásában megjelenő nagyérdékű munkának minden füzete 30 kr.

Külömfélék.

Az utmutató. Háztulajdonos nagyon népszerű és gazdag ember, a szesz italokat reterekül kezeli. Rendesen emelkedett állapotban szokott az éji homályban haza bandukolni. Az utcába kiosztott rendőr már jól ismeri s dédelgető jóakarattal segít neki a hazatérés problematikus műveletében.

Vasárnap éjjel a szokottal magasabb fokra hágott benne a szesz hatalma, Támolyogva megy oda a rendőrhöz s elesugló hangon kérdi tőle:

— Ugyan kérem, hol lakik itt Dr. X.?

— Hát ugyan kérem, ne tessék tréfálkozni, hisz a Doktor ur maga az

— Azt tudom, hogy én vagyok, csak azt nem tudom, hogy hol lakom.

Az elátkozott ház. Spiritiszták figyeljtek! Egy elátkozott házról kaptunk hírt, mely Allios temesmegyei község lakosságát néhány nap óta óriási izgatottságtan tartja. Fényes nappal tüzes kövek repülnek az elátkozott házra s nem tudni honnan s miképpen hullanak ezek a kövek.

A spiritisztikus és szenzációs esetről a következő tudósítást vettük:

Blau állioszi kereskedő édes anyja azelőtt két hónappal megbetegedett. A fia nem tudni miért, nem ápolhatta otthon édes anyját, hanem kiadta idegen helyre.

Az anya ezt annyira zokon vette hogy halála előtt, mikor ágya mellett meggyújtották a halál gyertyáját, könyves szemekkel a jelenlevők felé fordult és rekedt hangon szólt:

— Legyen átkozott a ház minden lakója val együtt, a honnan szivtelen fiam engem kitett . . .

Blaué aztán meghalt. Eltemették egyszerűen, minen halotti tor nélkül.

És harmadnapra a közelebbi lakók látta, a mikor mindenki látta, hullanak a két kiló nehéz kövek a házra, melyet az anya elátkozott. Azt hitték eleinte, hogy a szomszédokból jönnek de, mikor a szomszédokat kilakoltatták s azért mégis hullottak alá a kövek, a dolgot komolyan kezdte venni a község lakossága. Egy esendő éjjel az udvarban lévő szalma-kazalba rejtőzött, hogy a titkok titkait kitudja, de még a kövek irányát sem sikerült kitudni.

Tegnapelőtt egy két kiló nehéz tüzes kő furódott a tetőn keresztül a szobába és kiégett az asztalt, a rejtélyes kőhullásban az a furesa, hogy fényes nappal történik.

A lakosság izgatottságát lejobban bizonyítja az, hogy vannak, kik annak adnak hitelt, hogy az anya lelke a hazajáró szellem és az óhajja elpusztítani fia házat.

Mondják hogy a sir mellett két nyílás is volna, az egyik, a hol kijön az anya lelke, a másikon, a hol este ismét visszatér.

Az érdekes eset megvizsgálására a napokban egy spiritiszta is künn járt az elátkozott házban.

Fényüzés.

— Bámulatos, hogy mire viszi az embert a fényüzés! Én például ismertem egy földhöz

ragadt szegény embert alig keresett évente 3 száz forintot és mégis Londonban vasaltatta az ingeit.

— No, ez lehetetlen.

— Nem lehetetlen. Mert az a szegény ember — Londonban lakott.

*

Ha!

Béme egy vidéki ur egy fővárosi „borozó” helyiségbe s egy pohár bort kért. Megkóstolja. Elcsücsöríti száját és az mondja a korcsmárosnak:

— Huh! be' istentelen rossz bor. Kitől vette?

— Szakos Károly urtól, Baka-Szent-Miklósról.

— No, hallja, ha nem én volnék az a Szakos Károly Baka-Szent-Miklósról, hát azt mondanám, hogy vásároljon ezután más helyről.

*

+ Kedves kívánság Zsilip ur — igen természetes — nagy veszekedésben él az anyósával. Az öreg asszony mindig azon sopánkodik, hogy veje élete ellen tör. A minap ebéd után rosszul érezte magát.

— Igen — szólt — ön mérgezett meg! Zsilip ur elhült:

— En? De most már követelem, hogy azonnal bizonyítsa be e gyanu alaptalanságát!

— Hogy hogy?

— Bonczoltassa föl magát!

*

+ Bizalmasan. Férj (feleségéhez): Gyere sétálni, angyalom!

Feleség: Nem... migrénem van... nagyon nehéz a fejem.

Férj (suttogva): Tudod mit, fiam, hagyd itthon a hajad egy részét...

*

+ Kinai hazaárulók. Messze Kelet-Ázsiában, Oort-Arthur zrmán vígan lobog mar az orosz zászló; nemsokára a németek is kitűzik Kiao-Csauban a maguk színeit s már az angolok is erősödni készülnek, hogy Kina egyrésztében megfészkeljék magukat. A mennyei birodalom fia pedig elkeseredve nézik az idegenek invázióját, s míg a pekingi porcellánpalota ura nagy kénytelenségből aláírta a békés bérszerződést, a muszkával, némettel: a kínai hazafiak árulást látnak a dologban. A nagy elégtelenségnek mutat az a hír, amely most érkezik Tien Csinből. Eszerint a cenzori hivatal egy magassabbrangu tagja feliratott küldött a kínai császárnak, a melyben az egész esuog-li-jament a külügyi hivatalt azzal vádolja, hogy orosz pénzzel megvesztegették. A megvesztegetésre fordított összeg állítólag meghaladja a tíz millió taelt. Li-Hung-Csang maga másfél milliót kapott volna. A cenzor vizsgálatot kér és kijelenti, hogy kész lefejeztetni magát, ha Li-Hung-Csang bebizonyítja ártatlanságát: ellenben Li-Hung-Csang kivégzését kéri, ha bűnösnek bizonyul.

Közgazdaság.

Budapesti gabonatözsde.

— Weisz József budapesti terménybizományi cég jelentése. —

Debreczen, ápril 29.

Készárú 20 krral magasabb

Oszti buza	10.80—10.80
Tavaszi buza	14.20—14.20
Oszti rozs	8.30—8.30
Tavaszi rozs	8.40—8.40
Oszti zab	6.05—6.05
Tavaszi zab	5.95—5.95
aug.—szep. tengeri	4.60—4.70
Szept.—okt. tengeri	0.—0.—
Május—juniusi 1898.	6.28—6.28

Sertés piac. Budapest-Kőbány 1898 április 28.

Magyar elsőrendű Öreg nehéz páronkint 340 klgron feleli sulyban (—

— krtól — krig. Öreg közép (páronkint 300 260 kgr. sulyban) — krtól — klgr. Fiatal nehéz (páron — 230 klgron feleli sulyban) — 65 krtól 70 — krig. Fiatal közép (páronkint 250 300 klgr. sulyban) — 59 krtól 65 — krig. Fiatal könnyű (páronkint 250 klgrig terjedő sulyban) — krtól — krig. II. Magyar szedett: Nehéz (páronkint 280 klgron feleli sulyban) — 52 krtól — 53 krig. Közép (páronként 220—280 krg sulyból) — 44 krt — 45 krig. Könnyű páronkint 220 klgrig terjedő sulyban — 3 krtól — 44 krig. III. Szerbiai: Nehéz (páronkint 260 klgr. feleli sulyban) — 51 krtól — 52 — krig. Közép (páronként 220—260 klgr sulyban) — 49 — krtól 50 — krig. Könnyű (páronként 220 klgrig terjedő sulyban) — 47 — krtól 48 krig.

Sertés létszám: 1898. évi ápril hó 26. napján volt készletben: 26.965 darab 1898. évi ápril hó 26. napján felhajtott — drb 1898. ápril. hó 26. napján elszállított 504 drb. 1898. ápril. hó 26. napjára marad készletben 26664 drb. Hizottsértés forgalom változatlan.

DEBRECZENI PIACZI ÁRAK.

Április 25—26. hetivásár

Élelmiszerek és házcikkek: Száz kilónként: Bab 8—12, burgonya 1.80 frt, borsó 18—28 frt, lenese 20—32 frt, (liszt láng) 19.40 17.80 frt. (zsemlye) 19.20—19 frt. (fehér) 18.60 — frt. (közép) — — — rt. (rozs) 11.60 kr, (barna) 15 kr, lenese 22—36 kr, liszt (leg-finomabb) 20 kr, (buza finom) 19 1/2 kr (buza durva) — kr, (rozs) 18 kr, (zsemlye) — kr, (fehér közép) — kr, (barna közép) — kr, szappan 20—24 kr, zsír (disznó) — kr, (liba) — kr, nuzlaszon 6 — kr, szalonna uj 68 kr, sótlá 70 kr. Literenként: Borsó 14-16 kr, bor (6 hegyi) 40—60 kr, (6 kerti) 40—60 kr, (uj kerti) 30—36 kr. eezet — kr, lenese 14—16 kr, petróleum 16—24, pálinka (közönséges) 32 kr — frt, rizskása 14—34 frt, szén (putnoki) 1.00 frt, (salgótarjáni) 1.50 frt, (szalon) 1.80 frt, pirszen 2.00 frt, szalonna ó 65 — frt.

4226

1898.

Árlejtési hirdetmény.

Debreczen sz. kir. város által, a Nagy-Mester-utca 1331. számú telken emelendő elemi iskola és tanító-lak építési munkálatainak biztosítására zárt ajánlati versenytárgyalás hirdetik.

Az egyes munkanemek a következők:

I. Föld, kőműves és elhelyezési munka.

II. Ács munka.

III. Bádógos munka.

IV. Asztalos, lakatos, famázoló és üveges munka.

V. Szobafestő munka.

Pályázók kötelesek az e célra külön kinyomatott költségvetési mintalapokba egységárait beiktatni s ekként kiállított költségvetést aláírásukkal ellátva ajánlatukhoz csatolva beadni.

Az összes munkák együttesen vagy külön-külön is kiadatnak.

A pályázatban résztvehet minden szabályszerű képesítéssel bíró iparos.

Csakis oly ajánlatok fogadtnak el, melyekhez a költségvetési minta csatolva van.

Ajánlattevő köteles az ajánlati összegek 5%-át készpénzben vagy óvadék képes értékpapirokban biztosítékul f. évi május hó 6-án délelőtt 10 óráig a városi házipénztárnál letenni és letéti jegyet ajánlatához mellékelni.

A szabályszerűen bélyegzett írásbeli zárt ajánlatok f. évi május hó 6-án délután 5 óráig a polgármesteri hivatalnál nyújtandók be.

A beérkezendő ajánlatok f. évi május hó 7-én 10 órakor a városház nagy tanácsstermében nyilvánosan bontatnak fel.

Elkészve érkezett utó, távirati és oly ajánlatok, melyek kétséget támasztható kifejezéseket tartalmaznak, vagy a melyekhez a biztosíték letéti jegye nincs csatolva el nem fogadtnak.

A városi tanács fenntartja magának a jogot, hogy a beérkezendő ajánlatok közül tetszése szerint választhasson.

A tervek és feltételek a városi mérnöki hivatalban a hivatalos órák alatt megtekinthetők — a hol a költségvetési mintalapok is kiadatnak.

Debreczen, 1898 ápril hó 23 án.

A városi tanács.

Tájékoztató.

A Gönczy-egyesület „Otthon” A kereskedelmi akadémia palotájában.

Nyilvános olvasó terem, a kollégiumban nyitva van hétfőn szerdán, szombaton d. u. 3—6 ig.

Muzeum, a kollégiumban nyitva van vasárnaponként d. e. 10—12 ig.

Zene-estélyek.

Az „Arany bika” vendéglő éttermében vasárnap esténkin a Magyar testvérek és Rácz Károly zenekara felváltva tartanak zeneestélyt. Az „Arany-bika” kávéházban hetenként zeneestély van: hétfőn Rácz Károly szerdán a Magyarok.

A Hungária kávéházban minden szerdán szombaton és vasárnapokon Rácz Károly és Magyar testvérek zenekara.

Corsó kávéházban hétfőn Magyarok kedden és csütörtökön Kiss Béla zenekara.

A Margit-fürdőben vasárnap és ünnepnapokon d. u. 4—6 óraközt sőtahangverseny. — Játsszik a katonazenekar.